

Міжнародній асоціації академій наук — 10 років!

Міжнародну асоціацію академій наук (МААН) засновано 23 вересня 1993 року на установчих зборах у м. Києві, де президенти національних академій наук держав — учасниць СНД підписали договір про її створення.

МААН — це міжнародна неурядова організація, що має на меті об'єднати зусилля академій наук для розв'язання на багатосторонній основі загучих наукових проблем та розвитку творчих зв'язків між ученими різних країн Європи і Азії.

МААН має три категорії членства — повноправне, як спостерігачі та асоційоване. На правах повноправних членів до МААН входять академії наук Азербайджанської Республіки, Республіки Білорусь, Республіки Вірменія, Соціалістичної Республіки В'єтнам, Грузії, Республіки Казахстан, Киргизької Республіки, Республіки Молдова, Російської Федерації, Республіки Таджикистан, Туркменістану, Республіки Узбекистан і України. Статус спостерігача має Словацька академія наук. Асоційованими членами МААН є Об'єднаний інститут ядерних досліджень (м. Дубна), Російський гуманітарний науковий фонд, Російський фонд фундаментальних досліджень, Московський фізико-технічний університет, Білоруський республіканський фонд фундаментальних досліджень та Московський державний університет ім. М. В. Ломоносова.

Вищим органом МААН є Рада, до складу якої входять президенти академій наук — членів МААН. Зазвичай Рада приймає рішення на основі консенсусу. В період між засіданнями Ради діяльністю МААН керує її президент. З часу заснування і до сьогоднішнього дня президентом МААН є президент НАН України академік Б. Є. Патон. Штаб-квартира МААН знаходиться у місті Києві. Офіційною мовою МААН є російська. 1994 року Указом Президента України МААН визнано нашою державою.

З самого початку створення МААН серйозна увага приділяється обміну інформацією — річними звітами, відомостями про міжнародні конференції, семінари тощо. Поступово налагоджується безвалютний обмін науковою періодикою і монографіями, функціонує обмін науковою інформацією через комп'ютерні мережі, зокрема Internet. Так, читачі Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського мають доступ до електронних каталогів та баз даних бібліотек РАН, що знаходяться в Москві, Санкт-Петербурзі та Новосибірську.

Вельми результативною є діяльність МААН щодо організації співпраці між вченими різних академій наук в окремих наукових проблемах: при цьому ефективно використовується така організаційна форма співпраці, як наукова рада.

Важливим напрямком діяльності МААН є

участь в організації та проведенні міжнародних симпозиумів, конференцій, семінарів та форумів.

Пильну увагу МААН приділяє підвищенню наукової просвіти громадськості, престижу науки як форми громадської свідомості та авторитету вчених, плеканню академічних традицій.

МААН здійснює активну видавничу діяльність. Нині вже видано 29 чисел бюлетеня МААН, неодноразово друкувалися довідкові матеріали щодо МААН англійською та російською мовами. До п'ятиріччя МААН у видавництві «Наукова думка» (Київ) побачила світ ілюстрована книга «Международная ассоциация академий наук и развитие интеграции в сфере науки».

МААН має свою нагороду — медаль МААН «За содействие развитию науки», яка присуджується видатним державним та громадським діячам за підтримку науки.

МААН підготувала і опублікувала у своєму бюлетені розгорнуту інформацію щодо 139 унікальних наукових об'єктів національних академій наук та окремих міністерств держав — учасниць СНД, з-поміж них — радіотелескоп УТР-2 Інституту радіофізики і електроніки ім. О. Я. Усикова НАН України.

В центрі уваги МААН — організація міжнародної наукової співпраці для розв'язання низки глобальних проблем, пов'язаних з техногенною діяльністю людини. Так, зокрема, Рада МААН створила в 2002 році Науково-консультативну раду

з питань наукового супроводу спільних робіт з Чорнобильської тематики (голова Ради — академік НАН України В. Г. Бар'яхтар), які виконують вчені Білорусі, Російської Федерації та України. Раді доручено доопрацювати питання щодо доцільності створення Міжнародного інституту з Чорнобильської тематики на базі Міжгалузевого науково-технічного центру «Укриття», наукове керівництво діяльністю якого здійснює НАН України.

МААН прагне до найтісніших контактів з ЮНЕСКО — вона зацікавлена в тому, аби ці контакти ґрунтувалися на постійній основі. Зараз ЮНЕСКО розглядає клопотання МААН щодо включення її до переліку організацій, з якими ЮНЕСКО підтримує тісну офіційну співпрацю.

Нині МААН живе своїми планами на майбутнє. Вона готова стати активним учасником процесу взаємодії між міжнародними організаціями для поліпшення координації дій, спрямованих на розвиток міжнародної співпраці, формування науково-технологічного простору, зокрема спільноєвропейського.

Дмитро ГОВОРУН

Заступник директора з наукової роботи
Інституту молекулярної біології і генетики
НАН України,
завідувач відділу молекулярної біофізики,
доктор біологічних наук.